

PARLAMENTARNI IZBORI 2020.

1. Kako biste opisno ocijenili stanje ljudskih prava u Republici Hrvatskoj u okviru odnosa prema nacionalnim manjinama te na koji biste način utjecali na smanjenje govora mržnje posebice prema nacionalnim manjinama?

AUTOHTONA - HRVATSKA SELJAČKA STRANKA (A-HSS): Stanje ljudskih prava u Hrvatskoj je na zavidnoj razini. Pri tome bi trebalo tražiti od Republike Srbije da na bazi reciprociteta prizna je ista prava Hrvatima u Srbiji kao što imaju Srbi u Hrvatskoj rukovodeći se istim brojem zastupnika u hrvatskom Saboru odnosno srbijanskoj Skupštini.

HRVATSKA STRANKA GRAĐANSKOG OTPORA (HSGO): Hrvatska Stranka Građanskog Otpora, smatra da su ljudska prava u Republici Hrvatskoj u okviru odnosa prema nacionalnim manjinama ljudski podnošljiva. Zaštita i ravnopravnost nacionalnih manjina uređuje se zakonom, jer svi su pred zakonom JEDNAKI. Ustav RH kaže da smo svi pred zakonom jednaki, smatramo da su ovakva pitanja suvišna i ako ih se stalno ponavlja proizvode dubioze i nejednakost kod naroda. Smatramo, ako građanin – Hrvat otiđe iz Hrvatske u neku drugu državu on automatski se involvira u ustavne zakone te države. Mislimo da se pitanja trebaju pozitivno mijenjati a ne godinama u istom tonu i crno bijeloj tehnici.

HRVATSKA NARODNA STRANKA – LIBERALNI DEMOKRATI (HNS): HNS kao liberalna stranka uvijek je bio i uvijek će biti na strani svih manjina – nacionalnih, vjerskih, seksualnih ili bilo kojih drugih manjina, jer je svaka demokracija snažna onoliko koliko su snažna prava manjina u nekom društvu. Također smatramo da nitko ne smije biti iznad zakona te ne možemo i nećemo tolerirati neustavno ponašanje, ma od koga ono dolazilo.

Za nas je domoljublje prije svega poštivanje hrvatskih zakona i odluka hrvatskih sudova te su nama kao liberalima, prava manjina oduvijek u fokusu političkog djelovanja. Smatramo da je svaka demokracija uspješna onoliko koliko uspijeva čuvati prava manjina.

HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA (HSL): Povijesno je, posljednjih desetljeća, hrvatski model uređenja odnosa s različitim vjerskim zajednicama, a ujedno i poticanje međureligijskog dijaloga i suživot pripadnika različitih religija – uzor u krugu europskih zemalja. Nema prepreka da se određeni uzusi tih odnosa ne pokušaju primijeniti i na poticanje snošljivosti i poštovanja prema pripadnicima svih manjina u RH. Utoliko, smatramo važnim i poticanje na snošljivost od rane dobi, u okvirima obrazovnog sustava, posebice građanskog odgoja. To je put koji smatramo ispravnim za smanjenje netrpeljivosti prema pripadnicima nacionalnih i drugih manjina.

MOŽEMO! – POLITIČKA PLATFORMA: Stanje ljudskih prava u RH nije zadovoljavajuće o čemu svjedoče brojna izvješća domaćih i međunarodnih organizacija za zaštitu ljudskih prava. Postoji puno prostora za unaprjeđenje. Najviše nas brine da se takvo stanje očituje primarno u odnosu prema različitim manjinskim skupinama u RH kao što su izbjeglice, LGBTIQ osobe i nacionalne manjine. Govor mržnje mora se procesuirati pravnim putevima, ali paralelno potrebno je raditi kroz obrazovni sustav na smanjenju diskriminacije i predrasuda. Po pitanju odnosa prema srpskoj manjini – važno je pokrenuti kvalitetne procese suočavanja s prošlošću.

RESTART KOALICIJA: Zakonodavni okvir zaštite ljudskih i manjinskih prava u Republici Hrvatskoj je zadovoljavajući s tendencijom potrebe za poboljšanjem u odnosu na provedbu istog. Govor mržnje i netrpeljivost prema nacionalnim manjinama u Hrvatskoj je ozbiljan problem koji svi politički akteri, koji nose posebnu težinu u svom djelovanju, bez zadržke moraju osuditi, a institucije poput policije i pravosuđa adekvatno reagirati kako se takva nedjela više ne bi ponavljala i kako bi doživjela javnu i kaznenu osudu. Ključ je da institucije brzo i adekvatno sankcioniraju takva kaznena djela i da ih javnost bez zadržke osudi.

SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA (SDSS): Po istraživanjima koje obavlja SNV stanje se

poroštava. To je i za očekivati jer ovu administraciju to područje zanima tek deklarativno. Sve je više govora mržnje, fizičkih napada na DRUGE (na sve manjine, ne samo nacionalne), nema donošenja novih zakona, nema poštivanja postojećih, a kamoli donošenja javne politike koja bi sagledala ovo područje i ponudila rješenja.

SLOBODNA HRVATSKA: Nacionalne manjine bi trebale biti uklopljene u domicilno stanovništvo i poštivati tradiciju i nepisana pravila teritorija na koji dolaze uz njegovanje vlastite tradicije.

STRANKA S IMENOM I PREZIMENOM, PAMETNO I FOKUS: Najviša razina ljudskih prava ni za jednu državu nije dovršeni projekt. Naime, ljudska prava, čak i u vrlo razvijenim društvima, uvijek su na meti. U Hrvatskoj koja je državnost ostvarila kasnije od većine zemalja EU, još uvijek je snažno vjerovanje da je etnička i vjerska homogenost garancija sigurnosti države. U tom kontekstu, najbolji način za razvoj ljudskih prava nacionalnih, ali i drugih manjina, kao i borba protiv govora mržnje jest građanski odgoj. Vjerujemo da je ključ u edukaciji koja treba započeti već od najranijih dana školovanja.

SOCIJALISTIČKA RADNIČKA PARTIJA (SRP): Započet ćemo sa jednom digresijom. Mi u SRP-u ne koristimo izraz *manjine*, on je u koliziji sa našim svjetonazorom, mi ga doživljavamo pejorativno, kao izraz koji diferencira na nešto što je inferiorno u odnosu na superiorno.

Što se pak tiče konkretnog odgovora, a tiče se ljudskih prava, ili govora mržnje; U Hrvatskoj su se u zadnjih 30-ak godina, nakon kontrarevolucije i secesije iskristalizirale dvije ranjive skupine, to se odnosi na pripadnike srpske i romske zajednice. U novije vrijeme pojavila se i nova ranjiva skupina, a to su izbjeglice i emigranti, prema kojima se već izmorenima od putešestvija represivno odnose i hrvatske sigurnosne službe.

Pripadnici srpskog naroda bili su konstitutivni dio SR Hrvatske, kojima je tzv. *Božićnim ustavom* 22. prosinca 1990. ukunut ustavni status, čime je počeo njihov progon sa radnog mjesta, stanova, a ugrožen im je i život. To je dovelo do poznatih događaja kojih negativne posljedice su prisutne i danas.

Socijalistička radnička partija se stoga principijelno zalaže za vraćanje statusa naroda Srbima u Republici Hrvatskoj.

Što se tiče pripadnika romske zajednice, njihovo uključivanje i socijalizacija teku sporo.

Na smanjenje govora mržnje utjecali bismo prvenstveno edukativnim mjerama, od najranije dobi i naravno nultom stopom tolerancije na te pojave.

2. **Kakav je vaš stav prema donošenju cjelovitog zakonskog rješenja o civilnim žrtvama rata kojim bi se predvidjela prava i procedure kojima bi civili koji su stradali tijekom rata te članovi obitelji ubijenih i nestalih civila mogli ostvariti materijalnu odštetu te putem kojeg bi se mogla ostvariti i restitucija, rehabilitacija, rješavanje sudbine nestalih, simboličke reparacije i garancija neponavljanja zločina?**

AUTOHTONA - HRVATSKA SELJAČKA STRANKA (A-HSS): Svim civilnim ratnim žrtvama treba priznati ista prava za ostvarivanje materijalne odštete.

HRVATSKA STRANKA GRAĐANSKOG OTPORA (HSGO): Da i se ovo pitanje odnosi samo na Domovinski rat ili retroaktivno na sve ratove do Pacte Convente, Bez obzira na koju žrtvu se odnosilo licemjerno je govoriti o nekakvim rješenjima kojim bi se predvidjela prava ostvarivanja materijalne odštete. U svakom nesretnom ratu točno se znade tko je agresor a tko je žrtva. Točno se mora donijeti zakon i uskladiti ga sa međunarodnim ratnim zakonom i donijeti rješenja o bilo kakvoj nadoknadi kao i politički stav u traženju ratne reparacije od agresora. U ratu nema simboličke reparacije. Tu se točno znade koju štetu je agresor prouzročio te je uporno tražiti do najmanjeg ispunjenja svih nanijetih šteta.

HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA (HSL): Cjelovito zakonsko uređenje bez političke volje za provođenjem ostat će mrtvo slovo na papiru. Smatramo potrebnim suradnju u dobroj vjeri svih država uključenih u ratove na području bivše SFRJ. Jednostrani naponi na tom putu su nedostatni uzevši u obzir brojnu nedostupnu arhivsku građu, posebice pritom onu koja se odnosi na pitanja nestalih. Nadalje, najbolja garancija neponavljanja zločina je gospodarska i kulturna suradnja i prosperitet ranije sukobljenih država i podržavanje puta preostalih država na putu prema europskim integracijama.

HRVATSKA NARODNA STRANKA – LIBERALNI DEMOKRATI (HNS): Pitanja civilnih žrtava rata te nestalih uređena su zakonima, no oni se uvijek mogu poboljšati, a promjenama treba pristupiti pažljivo, jer su to osjetljive i bolne teme za cijelo društvo.

MOŽEMO! – POLITIČKA PLATFORMA: U potpunosti podržavamo taj prijedlog i kada dođemo na vlast, ukinuti ćemo diskriminaciju koju trpe civilne žrtve rata.

RESTART KOALICIJA: Naš stav prema donošenju cjelovitog zakonskog rješenja o civilnim žrtvama rata je ne samo pozitivan nego se za njega i zalažemo. Takvo cjelovito zakonsko rješenje pomoglo bi u nastojanjima da se žrtva stavi u fokus i da žrtva dobije barem neku satisfakciju te u nastojanjima da se rješavaju pitanja sudbine nestalih.

SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA (SDSS): SDSS i srpske nevladine organizacije surađuju sa civilnim inicijativama u koncipiranju zakonskih prijedloga o ovoj temi, podržavamo donošenje tog zakona, već godinama predlažemo ovaj, a i bivšim vladama, njegovo usvajanje.

SLOBODNA HRVATSKA: Sve civilne žrtve rata imaju pravo, kao i njihove obitelji, da ostvare materijalnu odštetu. Što se tiče neponavljanja zločina- tko može garantirati da se neće ponoviti?

STRANKA S IMENOM I PREZIMENOM, PAMETNO I FOKUS: Podržali bismo izradu i donošenje takvog zakona. No, pored zakona ključno je osigurati njegovu provedbu. Bez ozbiljne reforme pravosuđa civilne žrtve mogle bi i nakon 30 godina čekanja biti izigrane u beskonačnim sudskim procesima.

SOCIJALISTIČKA RADNIČKA PARTIJA (SRP): S obzirom da ne diferenciramo žrtve, ne bismo diferencirali niti rješenja. Zakonskim okvirima se može stvoriti okvir za materijalnu naknadu štete, međutim, proces uspostave trajnog mira među narodima na ovim prostorima može biti proveden samo uspostavom pravednijeg, dakle socijalističkog društvenog uređenja koji garantira jednak razvitak u političkom i ekonomskom smislu.

3. **Smatrate li važnim izmijeniti kurikulum za nastavni predmet Povijesti te ne izostavljajući i ne prešućujući povijesne činjenice potaknuti kritičko razumijevanje povijesnih zbivanja i multiperspektivnosti?**

AUTOHTONA - HRVATSKA SELJAČKA STRANKA (A-HSS): Da, potrebno je izmijeniti program povijesti u školama sa ciljem da se obrade povijesno istinski, stručno i znanstveno najvažnija poglavlja hrvatske povijesti a posebno čitavo XX.stoljeće.

HRVATSKA STRANKA GRAĐANSKOG OTPORA (HSGO): Hrvatska Stranka Građanskog Otpora smatra da izmjena predmeta Povijesti jedne države mijenja se njeno postojanje. Mijenja se cijela baština koja je nasljeđe svojih predaka. A država bez kulturne i druge baštine nije država već neko drugo tijelo na istom prostoru. Nejasno je postavljeno pitanje na multiperspektivnost?! Kada znamo da je to više značajnica i da se tumači različito s osobnog stajališta jer nije shvaćena te se može ne dobronamjerno koristiti u tumačenju povijesti pojedinih država. Mnogi shvaćaju s ne razumijevanjem i dolazi do zloupotrebe i manipulacije povijesnih činjenica i povijesnih izvora.

HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA (HSLs): Smatramo da je potrebno prepustiti ocjene o (ne)valjanosti kurikuluma struci. Bilo kakvo miješanje politike u znanost, pa tako i povijesnu znanost, liberalima nikada nije bilo prihvatljivo.

MOŽEMO! – POLITIČKA PLATFORMA: Da. Poseban naglasak u predmetu Povijesti želimo staviti na prakse izgradnje mira iz proteklog rata kao što je mirna reintegracija, otpor ratu i nasilju i sl.

RESTART KOALICIJA: Vrlo dobar primjer kurikuluma iz Povijesti je primjer Njemačke i Francuske. To je tendencija u smjeru u kojem trebamo ići. Povijesne činjenice ne smiju se relativizirati ili prilagođavati dnevno-političkim potrebama. Do zaborava svih strahota koje su se dogodile nikako ne smije doći, moramo nove generacije učiti da se takvo što nikada ne smije ponoviti. Mi smo odgovorni za generacije koje odgajamo.

SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA (SDSS): Naravno, pri tom vodeći računa o dobi učenika/ca i didaktičkim aspektima poučavanja o doista teškim temama, ali i ne samo to, nužne se značajne i duboke promjene i u nizu drugih društvenih predmeta i cijelog odgojno-obrazovnog procesa.

SLOBODNA HRVATSKA: U nastavnom predmetu Povijest potrebno je iznositi nepobitne činjenice te tako potaknuti kritičko razumijevanje povijesnih zbivanja.

STRANKA S IMENOM I PREZIMENOM, PAMETNO I FOKUS: Stranka Pametno, članica naše koalicije, godinama je najglasnija zagovornica reforme školstva u skladu s značajkama cjelovite kurikularne reforme. Jedan od temeljnih ciljeva takve reforme jest poticanje kritičkog razmišljanja kod učenika u svim predmetima, pa tako i povijesti.

SOCIJALISTIČKA RADNIČKA PARTIJA (SRP): Izmijeniti kurikulum povijesti smatramo vrlo važnim, jer je povijest nakon 90-ih revidirana i izokrenuta. U njoj se prešućuje ili izokreće najvažniji period novije povijesti, onaj koji se odnosi na II sv. rat i žrtve koje su naši narodi dali za slobodu. Apsurd je da Hrvatska zamjenom teza svoje oslobodioce prikazuje negativno i njih se odriče, a sluge okupatora prikazuje pozitivno i uvodi ih u svakodnevni život.

4. **Hoćete li se zalagati za cjelovitu zabranu javne upotrebe pozdrava Za dom spremni putem novog zakonskog rješenja koje će uključivati i zabranu korištenja spomenutog pozdrava na znakovlju HOS-a i udruga koje baštine njihovo djelovanje te pri komemoriranju poginulih vojnika HOS-a ili smatrate da postoje situacije u kojima pozdrav Za dom spremni treba legalizirati?**

AUTOHTONA - HRVATSKA SELJAČKA STRANKA (A-HSS): Slažemo se sa današnjim načinom upotrebe pozdrava "za dom spremni".

HRVATSKA STRANKA GRAĐANSKOG OTPORA (HSGO): Hrvatska Stranka Građanskog otpora smatra da se pozdrav „ Za dom spremni treba legalizirati, jer kroz multiperspektivni pregled to je stari povijesni pozdrav koji ne predstavlja za nikoga prijetnja niti opasnosti. To, što je korišten u jednom vrlo kratkom povijesno ratnom vremenu ne smije se s njime manipulirati i zlo upotrebljavati kako bi kod nekih pojedinaca izazivao neke strepnje. Možda je nerazumljivo ili razumljivo , i puno teži je korak za shvatiti ZAŠTO je onaj drugi u pravu. Složenost u shvaćanju stvarnog tjeraju svakog pojedinca na oprez čitanja, slušanja i tumačenja.

HRVATSKA NARODNA STRANKA – LIBERALNI DEMOKRATI (HNS): HNS, kao i uvijek, podsjeća da uzvik ZDS nije u skladu s Ustavom i samim time nije mu mjesto u javnom prostoru Republike Hrvatske. Duboko smo uvjereni da nema potrebe za nikakvim iznimkama, jer ljudi koji su se borili za slobodu i neovisnost Hrvatske, borili su se i za poštivanje Ustava RH kao temeljnog pravnog dokumenta zemlje. Umjesto da govorimo o hrabrosti i žrtvi poginulih branitelja i njihovim imenima, govorimo o neprimjerenom nazivlju. Žalosno je da je žrtva tih ljudi za slobodnu i demokratsku Hrvatsku gurnuta u drugi plan zbog ideološki zaslijepljenih pojedinaca kojima je apsolutno neprimjeren nazivlje važnije od žrtve poginulih za slobodu Hrvatske.

HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA (HSL): Stavovi Vijeća za suočavanje s prošlošću na koje se pozivate su prije svega prilog kako povijesnoj tako i pravnoj znanosti. Relevantnim smatramo recentne odluke i stavove Ustavnog suda, koji se jasno protive nedavnoj praksi Visokog prekršajnog suda. Među nosivim stupovima društva za koje se liberali u političkoj areni bore su, između ostalog, poštivanje zakona i vladavina prava. Utoliko je odgovor prilično jednostavan; stav je HSL-a da valja djelovati u skladu s odlukama Ustavnog suda.

MOŽEMO! – POLITIČKA PLATFORMA: Pozdrav „Za dom spremni“ ćemo nedvojbeno zakonom zabraniti. Ali još važnije, kroz izgradnju kulture mira putem obrazovanja, učiniti ćemo da ljudi ne koriste „za dom spremni“ zbog straha od kažnjavanja, već da uistinu shvate koliko je taj pozdrav bio poguban za našu povijest i naše društvo- Samo penalizacija neće riješiti taj problem.

RESTART KOALICIJA: Ustavni sud jasno je iznio stav prema tom pozdravu: „U odnosu na pozdrav „Za dom, spremni“, Ustavni sud je u nekoliko svojih odluka izrazio jasno stajalište da je riječ o ustaškom pozdravu Nezavisne Države Hrvatske te da taj pozdrav nije u skladu s Ustavom Republike Hrvatske“. Mi se zalažemo za apsolutnu zabranu upotrebe spomenutog pozdrava jer on i njegovo korištenje nisu u skladu s vrijednostima i temeljima Republike Hrvatske.

SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA (SDSS): Ako u ičemu, onda je u ovoj temi jasan naš stav – potpuna zabrana tog sramnog ustaškog pozdrava. I opet – uz donošenje niza javnih politika (obrazovnih, medijskih, kulturnih, etc) kojima bi se dodatno ojačale i upotpunile puke represivne mjere.

SLOBODNA HRVATSKA: Pozdrav Za dom spremni je korišten na znakovlju HOS-a i kao takav trebao bi tamo ostati- dio je povijesti. Legalizaciju pozdrava u današnje vrijeme ne bi odobrili, neka ostane u povijesti.

STRANKA S IMENOM I PREZIMENOM, PAMETNO I FOKUS: Ne mislimo da postoje situacije u kojima je pozdrav ZDS opravdan, ali ni potreba za dodatnim, novim zakonima koji bi se njime bavili. U okviru postojećih zakona moguće je sankcionirati poticanje na mržnju kakvo stoji iza ustaškog znakovlja i pokliča. No, ključ je, kao i kod svakog govora mržnje, u promjeni svijesti i kontinuiranoj edukaciji. Ova nas činjenica ponovo vraća na nužnost građanskog odgoja, ali i nepristranost sudstva kojeg trebaju činiti stručnjaci, a ne poslušnici koji će biti produžena ruka vladajućih.

SOCIJALISTIČKA RADNIČKA PARTIJA (SRP): Zalagat ćemo se za potpunu zabranu tog ustaškog slogana. Potpuno je neprihvatljivo da službeni pozdrav monstruozne tvorevine „NDH“ bude prisutan u bilo kojem aspektu života u RH, stoga ne postoje situacije gdje bi se on mogao koristiti. Skupine koje su ga počele koristiti, a koriste ga i dalje, to i čine upravo zbog njegovog značenja iz kvislinškog razdoblja kad su pod tim sloganom počinjeni najveći ustaški zločini. Hrvatska je jedina zemlja u kojoj službeni državni organi prihvaćaju i omogućavaju taj pozdrav. U zemljama nekadašnjim gospodarima hrvatskih kvislinških slugu Njemačkoj i Italiji, slični sestrinski slogani su zakonom zabranjeni i njihova eventualna pojava se sankcionira. Isto tako treba biti i u RH.

5. Hoće li vam jedan od prioriteta u području iskrenog i pravednog doprinosa suočavanja s prošlošću biti poticanje osnivanja Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava počinjenim na teritoriju nekadašnje SFRJ od 1. 1. 1991. do 31. 12. 2001. godine (REKOM)?

AUTOHTONA - HRVATSKA SELJAČKA STRANKA (A-HSS): Podupiremo osnivanje takove komisije za područje čitave bivše Jugoslavije.

HRVATSKA STRANKA GRAĐANSKOG OTPORA (HSGO): Ovo pitanje je po prilično tendenciozno i provokativno postavljeno. Smatramo da se teze stalno mijenjaju i činjenično stanje događanja ratnih zbivanja zbog agresije JNA i Srbije i Crne gore u suradnji s domaćim pučanstvom pravoslavne vjeroispovijesti na R.Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu se želi ublažiti i činjenično stanje svesti na stupanj povrede ljudskih prava. Naravno, ako budemo u mogućnosti biti djelić ili dio vlasti u RH da ćemo sigurno utvrditi činjenice i razloge za nedužne civilne žrtve koje su nastale u agresorskom ratnom pohodu. Suočavanje s prošlošću mora se suočiti agresor , priznati o planiranom napadu zbog proširenja svojih granica i mora nadoknaditi svaku štetu koju je prouzročio.

HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA (HSLs): Kao što smo naveli, smatramo nužnim poštovanje vladavine prava, pa tako i postojećih sudskih presuda. Osnivanje i rad komisija zaduženih za preispitivanje činjenica (koje je ICTY utvrdio bez mjesta dvojbi) i to nakon više od dva desetljeća od završetka međunarodnih oružanih sukoba na području bivše SFRJ smatramo podložnim političkim manipulacijama. ICTY i njegove presude polazišna su osnova svake rasprave o tim pitanjima, a ti su akti prilično nedvosmisleni.

MOŽEMO! – POLITIČKA PLATFORMA: Podržavamo osnivanje REKOM-a iako smo svjesni brojnih prepreka u tom procesu. U tom smislu, vjerujemo da je uz REKOM, potrebno pokrenuti uistinu obuhvatan proces suočavanja s prošlošću koji će provoditi civilno društvo, lokalne zajednice, koji će biti integriran u obrazovanje i sl.

RESTART KOALICIJA: Upoznati smo s radom REKOM-a i podržavamo svako nastojanje da se doprinese suočavanju s prošlošću te smatramo da treba poticati osnivanje REKOM-a kao komisije u kojoj bi bile zastupljene sve države bivše Jugoslavije. Jedino dijalogom i iskrenom namjerom možemo pokušati utvrditi sve činjenice koje su se dogodile u Domovinskom ratu i ratovima na prostorima drugih država bivše Jugoslavije. Žrtva mora biti u fokusu.

SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA (SDSS): I za ovo se zalažemo već godinama i ne namjeravamo od toga odustati.

SLOBODNA HRVATSKA: Da, trebalo bi osnovati Regionalnu komisiju za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava počinjenim na teritoriju nekadašnje SFRJ (REKOM) dok još

postoje živi svjedoci događanja.

STRANKA S IMENOM I PREZIMENOM, PAMETNO I FOKUS: Vjerujemo da je do sada, posebno kroz rad udruga za zaštitu ljudskih prava na području čitave bivše države prikupljeno niz konkretnih dokaza i vjerodostojnih svjedočanstava o počinjenim zločinima. Izuzetno je važno da se udruge i pojedinci koji se ovom problematikom bave te o njoj javno govore ne stigmatiziraju kao izdajnici i mrzitelji svoga naroda, nego da se njihov rad primjereno vrednuje. U našem je društvu (a slično je u cijeloj regiji, ali i sire) još uvijek označen kao neprijatelj onaj tko ukazuje da bolne istine. Još uvijek je snažno vjerovanje da u obrambenom ratu nije moguće počiniti zločina. Da bi se ovakvi stavovi mijenjali, osim kontinuirane edukacije, potrebni su i hrabri i istinoljubivi političari koji neće prikupljati jeftine političke poene na temi rata. Naša koalicija upravo inzistira da u političkom životu Hrvatske počnu dominirati osobe kojima je opće dobro, a ne prizemni interesi temeljni zadatak.

SOCIJALISTIČKA RADNIČKA PARTIJA (SRP): Nama je jedan od prioriteta odrediti se prema događajima iz 90-ih i nazvati ih pravim imenom. Naravno da prihvaćamo i svaku regionalnu aktivnost koja potiče razgovor o svim relevantnim temama. Svjesni činjenice da je rat donio patnju i razaranje narodima koji su bili pogođenim istim, smatramo da je izuzetno važno utvrditi cijeli proces izazivanja rata kao i interesne skupine koje su svojim djelovanjem narušili miran suživot i razvoj.

6. Desetogodišnje iskustvo Inicijative mladih za ljudska prava pokazuje da postoje brojni otegotni faktori, između ostalog i administrativnog tipa, koji otežavaju organiziranje razmjena mladih koji dolaze iz zemalja bivše SFRJ te da ne postoji institucionalizirana suradnja među državama koja bi omogućila redovne organizirane studentske posjete koji bi mladima omogućili da se upoznaju, druže te stječu nova znanja i iskustva. Smatrate li da bi bilo korisno biti dio Regionalnog ureda za suradnju mladih <https://www.rycwb.org/> u kojem su članice Albanija, Bosna and Hercegovina, Kosovo, Crna Gora, Sjeverna Makedonija i Srbija?

AUTOHTONA - HRVATSKA SELJAČKA STRANKA (A-HSS): Mlade treba usmjeravati na europski prostor (EU), a istovremeno zadržati potrebne kontakte sa zemljama u okruženju.

HRVATSKA STRANKA GRAĐANSKOG OTPORA (HSGO): Nemamo ništa protiv organizirane razmijene studenata (mladih) sa raznih sličnih studija kako bi razmijenili mišljenja i znanja. Danas u eri dvadeset i prvog stoljeća kada je uspostavljena brza internetska veza pa i nije potrebno lunjati svijetom već se to može obaviti iz sobe na opće zadovoljstvo svih sudionika.

HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA (HSLs): Inicijative koje za cilj imaju postizanje i poboljšanje prijateljskih odnosa i suradnje među državama i njenim građanima apsolutno su nam prihvatljive i smatramo vrijednim zalaganje za njih. Svaka administrativna prepreka, proizlazi iz birokratiziranog državnog aparata, protiv čega su se liberali jasno izjašnjavali proteklih godina i nastaviti će to činiti. Eo ipso, nastaviti ćemo se zalagati za smanjenje administrativnih prepreka, pa i u slučaju kojeg navodite.

MOŽEMO! – POLITIČKA PLATFORMA: Da. Mislimo da je SDP-ova vlada napravila ogromnu pogrešku što nije dozvolila da RH pristupi Regionalnom uredu za suradnju mladih. To ćemo odmah ispraviti.

RESTART KOALICIJA: Svaka težnja u kojoj omogućavamo da mladi uče jedni od drugih, da uče iz nedavne prošlosti kako bi izrasli u odgovorne i mirotvorne ljude koji poštuju različitosti i teže ka suradnji je više nego poželjna i treba ju poticati. Ne može biti ništa loše u tome da mladi putuju, razmjenjuju iskustva i mišljenja. To i je bit demokratskog, pluralističkog društva za koje se zalažemo.

SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA (SDSS): Da, zalagali smo se da se inicira osnivanje državnih institucija koje bi se bavile pomirenjem ex-Yu zemalja, po uzoru na njemačko-francuska i njemačko-poljska društva osnovana s tim ciljem nakon Drugog svjetskog rata. Ove inicijative su bile i dijelovi pregovaračkih platformi SDSS-a, nažalost nikad za to nije bilo dovoljno interesa.

SLOBODNA HRVATSKA: Bilo bi korisno biti dio Regionalnog ureda za suradnju mladih, te utjecati na smanjenje otegotnih okolnosti i raditi na unapređenju organizirane studijske posjete mladih u regiji.

STRANKA S IMENOM I PREZIMENOM, PAMETNO I FOKUS: Suradnja mladih ljudi iz cijelog svijeta, a pogotovo iz susjedstva nema alternativu. Poticati suradnju, a ne sukobe trebao bi biti cilj svake odgovorne vlade.

SOCIJALISTIČKA RADNIČKA PARTIJA (SRP): Mladi socijalisti MS, omladinski dio SRP-a njeguje kontakte sa mladima u Sloveniji, Bosni i Hercegovini, dobru suradnju sa SKOJ-em, omladinskom organizacijom NKPJ, a u prosincu prošle godine primljeni su u svojstvu punopravnog člana u Svjetsku federaciju demokratske omladine WFDY. Stoga nam je prihvatljiva i svaka druga asocijacija, kojoj je cilj unapređenje odnosa na prostoru SFRJ.

Osim toga SRP je jedan od osnivača Koordinacije Komunističkih i Radničkih partija sa Jugoslavenskog prostora, koja obuhvaća po jedan politički subjekt iz svake nekadašnje republike, a već više od jednog desetljeća aktivno smo uključeni u događanja na razini Svjetskog mirovnog vijeća WPC.

7. Hoćete li se zalagati za izmjene i dopune Deklaracije o Domovinskom ratu te ju uskladiti s povijesnim činjenicama i utvrđenim podacima u presudama Međunarodnog suda pravde, Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju te nacionalnih sudova?

AUTOHTONA - HRVATSKA SELJAČKA STRANKA (A-HSS): Nećemo se zalagati za izmjenu i dopunu Deklaracije o Domovinskom ratu.

HRVATSKA STRANKA GRAĐANSKOG OTPORA (HSGO): Deklaracija o Domovinskom ratu je zadovoljavajuća, ako se ukaže potreba a na zahtjev Ministarstva branitelja i samih branitelja može se izvršiti izmjene i dopune. Svaka napadnuta država morala bi osnovati neovisno vojno sudstvo i utvrđivati povijesne činjenice koje su se događale u vremenu od 1.1.1991. do 31.12.2001.

HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA (HSL): Vidjeti pod 5.

MOŽEMO! – POLITIČKA PLATFORMA: Deklaracija o domovinskom ratu proizvod je određenog vremenskog konteksta. Slažemo se da u njoj ne stoje povijesne činjenice i da nije vjerodostojna. Ali, umjesto da idemo u smjeru prepravljanja pojedinih starih deklaracija, mi smo radije spremni usvojiti novu Deklaraciju o suočavanju s prošlošću koja bi utrla put istinskim i vjerodostojnim procesima suočavanja s prošlošću u našoj zemlji i regiji.

RESTART KOALICIJA: Domovinski rat je bio obrambeni rat i kako bi se s njega maknula i najmanja mrlja te se pokazalo kako su tadašnji branitelji i braniteljice imali za cilj obranu Hrvatske, potrebno je jasno prokazati sve one koji su bacali mrlju na obrambeni rat i činili zločine, ugrožavali živote drugih te koristili ratno profiterstvo. Jedino takvim nastupom možemo jasno razgraničiti dobro od zla i tražiti pravdu koju Hrvatska i njezini građani i građanke još, nažalost, nisu doživjeli.

SAMOSTALNA DEMOKRATSKA SRPSKA STRANKA (SDSS): Iz razumljivih razloga SDSS ne može inicirati takvu inicijativu no svakako ćemo podržati one koje idu u smjeru objektivnijeg sagledavanja ratova 91.-2000. na teritoriji Republike Hrvatske, ali i izvan.

SLOBODNA HRVATSKA: Naravno, treba se znati istina o Domovinskom ratu.

STRANKA S IMENOM I PREZIMENOM, PAMETNO I FOKUS: Naš temeljni cilj, vezan uz suočavanje s prošlošću, odnosi se na trajno i snažno promoviranje mira. Slavljenje rata, umjesto mira, dovodi do mitologiziranja rata, čime se tijekom vremena nasilje promovira kao temeljna vrijednost društva u cjelini. Vrijeme je da se kao država upoznamo s mirom, u punom smislu te riječi jer mir nije tek odsudstvo rata. To je dug i izazovan proces, ali jedini mogući ako želimo uspješno, otvoreno i moderno društvo.

SOCIJALISTIČKA RADNIČKA PARTIJA (SRP): Završit ćemo također sa jednom digresijom. Ne znamo što ste mislili pod pojmom *Domovinski rat*. Naime u niti jednoj vojnoj doktrini taj izraz ne postoji. Domovina je prema definiciji *zemlja rođenja, zemlja porijekla, zemlja kojoj čovjek pripada po svojim pravima ili po osjećajima*. Nju

ne može nitko odnest ili otuđiti, pa niti rat ne može biti domovinski. To bi značilo i da ljudi koji žive u toj domovini prije rata nisu imali domovinu, da su bili apatridi što je apsurd. Događaje iz tog razdoblja treba uskladiti sa povijesnim činjenicama i kako smo već u odgovorili na pitanje br. 5, i nazvati ih pravim imenom.